Smag på sprogets udvikling

Forfattere: Anne Krogh Aastrup
Redaktør: Thomas Brahe
Kompetenceområder: Kommunikation

Introduktion:
Eleverne skal arbejde i grupper på særlige værksteder og ved hjælp af smagen reflektere over talemåders oprindelse og betydning i sproget – og hvorfor det overhovedet er vigtigt at kende til talemåder. Hvad betyder talemåderne, og hvordan er de mon opstået historisk?

Aktivitet med dialogoplæg og billeder

1 Start aktiviteten med en omgang quiz og byt (se mere under uddybende), hvor eleverne bliver introduceret for en række talemåder, som de skal prøve at gætte betydningen af. Der er kun 8 forskellige talemåder, så nogle elever vil få det samme.

2	Eleverne får udleveret en talemåde (udklippede kort fra kopiark 1), og øvelsen forklares. Forslag til dialog: Okay, nu skal vi lave quiz og byt om talemåder. I får hver en seddel af mig. På denne seddel står der en talemåde. I skal nu gå rundt mellem hinanden med en hånd i vejret, indtil I finder en makker (som også har hånden i vejret). Herefter skal I på skift læse jeres talemåde op for hinanden og prøve at gætte, hvad hinandens talemåde betyder. Når I begge har gættet, bytter I kort, rækker igen hånden i vejret og finder en ny makker og gentager. Dette gør I, indtil jeg (læreren) siger, det er slut.
3	Eleverne skal nu lave en værkstedsøvelse, hvor de skal arbejde med talemådernes oprindelse (punkt 4-7). Og hvorfor lyder de, som de gør? Og er talemådernes betydning relateret til madvarernes smag?
4	Eleverne deles ind i grupper á 2-4 personer (maks. 8 grupper).
5	Værkstederne (kopiark 2a-2h) placeres rundt i klassen - kombinér evt. med anvendelse af arealer lige uden for klasserummet om muligt.
6	Værkstederne består af et A4-ark med en talemåde fra quiz og byt-øvelsen, en opgave samt den pågældende madvare, talemåden handler om.
7	Eleverne skal smage på madvaren og derigennem starte en refleksion over den pågældende talemåde. Hjælpespørgsmål findes på de respektive opgavearket (kopiark 2a-2h).
8	Hver elev får et svarark (kopiark 3), som han/hun skriver sine og gruppens tanker ned på ved de enkelte værksteder. Så kan tankerne huskes til den efterfølgende opsamling.
9	Skær evt. madvarerne ud, så eleverne har små bidder, de kan smage. Det vil dog også være fint, hvis der ligger en hel madvare ved hvert værksted, så eleverne kan se, hvordan den ser ud. (OBS! Værkstedet med grøden er lidt anderledes end de andre, da denne skal laves inden og ikke kan skæres ud. Se kopiark 2d. Lav en gang havregrød – halv havregryn/halv vand - i mikroovnen og hav evt. (plastik)skeer med, en ren til hver elev, så eleverne kan smage.)
10	Øvelsen startes med et kort oplæg i plenum, som eleverne naturligvis kan spørge ind til. Se dialogforslag i det nedenstående. Forslag til dialog: Okay, I skal nu ud på værksteder, hvor I skal arbejde med, hvor talemåderne stammer fra, og hvorfor de lyder, som de gør. Der er en opgave ude på hver af værkstederne, som fortæller

jer, hvad I skal gøre. START MED at læse opgaven, inden I går i gang, så I ved, hvad I skal. På værkstederne står også, hvad talemåderne betyder, så I kan se, om I har gættet rigtigt under quiz og byt-øvelsen. På hvert værksted ligger også en madvare –dén, som talemåden handler om. I skal nemlig bruge jeres sanser til at lære med. I skal prøve at smage på madvaren og se, om den kan (eller ikke kan) fortælle jer noget om, hvorfor talemåden lyder, som den gør. Om det har noget med smagen at gøre, som vi så i de andre talemåder omkring saltet og teen (aktivitet 1 her i forløbet – Smagen af det levende sprog). I må også gerne bruge jeres andre sanser, f.eks. føle på madvaren, lugte til den eller se, om den siger en lyd, når I spiser den. Måske det også kan hjælpe jer til at finde ud af noget om talemåden. Det kan også være, at talemåden ikke har noget med smagen at gøre, men så skal I stadig give et bud på, hvorfor I så tror, den lyder, som den gør.

I skal tale sammen i gruppen og skrive jeres svar ned på svararket (kopiark 3). Så taler vi om det på klassen efterfølgende og hører alle gruppernes bud.

11 Send nu hver gruppe ud til et værksted. Bestem, hvor længe grupperne skal være i et værksted, inden de skifter til et nyt værksted (et forslag kunne være 10 minutter på hvert værksted, men det afhænger af faglighed og klassetrin – hvor meget kan de nå at få ud af øvelserne). Alle skifter på samme tid. Sig *skift,* når grupperne skal skifte.

12 Gå evt. rundt og hjælp i dialogerne i grupperne.

Forslag til dialog:

Hvilken talemåde har I fået? At gå agurk. Hvorfor tror I, at det hedder det? Har det noget med smagen at gøre? Har I prøvet at smage på den? Minder smagen jer om at gå amok? Nej, ikke rigtigt, vel – eller? Hvorfor tror I så, det hedder sådan – at gå agurk? Brug jeres fantasi. Måske det har været noget fra gamle dage, man gjorde, som vi ikke kender mere? Eller noget helt andet?

13 Lav en opsamling i plenum, hvor I taler om de forskellige talemåders betydning, og hvorfor de mon lyder, som de gør. Supplér elevernes refleksioner med fakta (uddybende) om talemådernes oprindelse. Ikke alle talemåderne har en tydelig oprindelse, men ikke desto mindre har de rent faktisk (fået) en helt bestemt betydning. Formålet med dialogen er at gøre eleverne bevidste om, at sproget udvikler sig gennem tiden. At talemåder ofte er opstået pga. noget, der var almindeligt engang, men som man måske ikke længere ved, hvad betyder og derfor ikke længere giver mening, men måske alligevel lyder sjovt eller klinger godt. Oprindelsen af nogle talemåder huskes ikke længere, og nogle er måske så almindelige nu, at de næsten ikke bliver opfattet som talemåder. Der opstår hele tiden nye talemåder – sjove, levende måder at beskrive fænomener på, som er oppe i tiden. Måske eleverne har nogle eksempler på noget, de bruger nu. I kan også tale om andre talemåder, som har samme betydning, som dem på værkstederne. Derved får eleverne kendskab til flere talemåder.

Forslag til dialog:

Lad os tale om talemåden: at klare ærterne. Hvad var det nu, det betød? Ja, noget i retning af at kunne klare det hele. Er der nogen, der har nogen bud på, hvorfor det hedder sådan? Rigtig gode bud. Jeg har læst en historie om, at man sagde sådan i gamle dage, fordi man tørrede ærterne. Når man så skulle bruge dem, skulle de koges, men det kunne godt tage rigtig lang tid. Derfor sagde man, at nu var ærterne klaret. For hvis man kunne få dém klar, selv når det var så besværligt, kunne man det hele.

Kender I andre talemåder, der måske betyder det samme? Ja, at klare skærene. Der er måske en helt anden historie til, hvorfor det hedder sådan (Skibene skulle klare sig udenom skærene), men det betyder det samme.

Bruger I nogle talemåder, når I taler med jeres venner? (et eksempel kunne være: Hvor nederen = når noget er trælst)

14 Lav til slut en afrunding med opsummering af læringsmålet i aktiviteten.

Forslag til dialog:

Hvad har vi lært? Ja, nogle talemåder hænger sammen med det, de fortæller om, andre gør ikke. De har udviklet sig, og man kan ikke altid huske, hvorfor de hedder, som de gør. Nogle er så normale, at vi slet ikke tænker over dem. Prøv at gå hjem og læg mærke til, hvornår nogen i jeres familie bruger talemåder, altså noget, der egentlig lyder lidt mærkeligt, hvis man tager det helt bogstaveligt.

Sproget udvikler sig altså hele tiden, og der opstår nye talemåder, f.eks. som dem, I kender. Men de gamle bliver også stadig brugt, måske fordi de er sjove eller klinger godt. Og derfor er det også godt at kunne forstå, hvad de betyder, hvis nu folk bruger dem i en samtale.

Forberedelser

Hav dette klargjort til undervisningen:

- Print og klip quiz og byt-kort (kopiark 1), så der er ét kort til hver elev. Flere elever kan godt få samme kort.
- Print værkstederne 1-8 (kopiark 2a-2h), et svarark (kopiark 3) til hver elev og indkøb madvarerne på listen nedenfor:
    - Agurker
    - Makroner

    - Bananer (gerne grønne og hårde)
    - Æbler
    - Citroner
    - Ærter
    - Havregryn (til grød)
    - Kål (evt. et par forskellige slags såsom spidskål, rosenkål og rødkål)

- Forbered værkstedet med grød (grød laves). Se kopiark 2d.

Læringsmål

Eleverne skal arbejde i grupper på særlige værksteder og ved hjælp af smagen reflektere over talemåders oprindelse og betydning i sproget – og hvorfor det overhovedet er vigtigt at kende til talemåder. Hvad betyder talemåderne, og hvordan er de mon opstået historisk?

Fra fælles mål sigtes specielt mod følgende videns- og færdighedsmål:

Kompetenceområde kommunikation (efter 4. klasse):

- *Eleven kan samtale om, hvad vi bruger sproget til*
- *Eleven har viden om måder, vi handler på gennem sprog*
- *Eleven kan iagttage, at sprog bruges forskelligt afhængigt af situationen*
- *Eleven har viden om træk ved sprog i forskellige sammenhænge*

Kompetenceområde Kommunikation (Efter 6. klasse):

- *Eleven kan undersøge eget og andres sprog og sproglige baggrund*
- *Eleven har viden om sprogets historie og sprogfamilie*
- *Eleven kan iagttage en kommunikationssituation*

Uddybende

Talemåder

En talemåde kan defineres som: En fast sproglig vending, der rummer en traditionel visdom eller morale. (Den Danske Ordbog). Talemåderne bruges i den daglige kommunikation til kort og præcist at beskrive en konkret situation, man ellers skulle bruge mange ord på at forklare. De forklarer meningen med det vi siger og er med til at skabe et mere levende og interessant sprog. Ofte er der sammenligninger i talemåder.

Der findes rigtig mange former for faste vendinger i det danske sprog, hvor talemåder kun er en af dem. Grænserne er hårfine og nogle gange flydende. Talemåder forveksles ofte med ordsprog, som også overordnet defineres som faste vendinger i sproget. Ordsprog er den genrebetegnelse, der bruges bredt om faste vendinger. Der er ingen fast definition på begrebet ordsprog. Dansk ordbog definerer begrebet som: *En fast sproglig vending der kort sammenfatter en erfaring eller en leveregel, ofte i billedlig form.* På sproget.dk defineres begrebet som: *En fast sproglig vending som kan stå som en selvstændig tekst der udtrykker et generaliserende udsagn og reproduceres blandt sprogbrugerne.* Den sidste definition bygger på tre konstituerende træk: *tekstkarakter*, *generaliserende udsagn* og *leksikalisering*, som kan være gode pejlemærker til at se forskelle og ligheder mellem ordsprog og talemåder.

Tekstkarakter vil sige at ordsprog skal have form som en afsluttet sætning/hel sætning, i modsætning til talemåder, som godt kan være kortere og kun bestå af enkelte ord, f.eks. gå agurk.

Generaliserende udsagn er et andet træk ved ordsprog. Ordsprog optræder typisk i deres oprindelige form, hvorimod talemåder tilpasses den konkrete situation f.eks. ved at ændre person, tid m.m. Et ordsprog kan altså blive til en talemåde, hvis det generaliserende aspekt fjernes.

Leksikalisering vil sige at et udtryk bliver almindelig kendt og reproduceret, hvilket er tilfældet for ordsprog. Her gælder det samme for talemåder og derfor forveksles de nemt. Der hvor man også nemt kan forveksle ordsprog og talemåder, er ved, at de begge benytter sig af billedlige udtryk.

For eleverne er disse distinktioner måske underordnede alt efter klassetrin. Det kan være en didaktisk overvejelse ikke skelne mellem ordsprog og talemåder men blot anvende begrebet ordsprog i forløbet. Det er en god ide, at man som underviser er opmærksomme på forskellene.

Quiz og byt

Øvelsen/strukturen stammer fra cooperative earning. Det er en metode, hvor undervisningen tager udgangspunkt i bestemte principper for bl.a. samarbejdsstrukturer med henblik på læring.

Quiz og byt er en struktur, som bl.a. kan bruges til videns. og færdighedsdeling samt reflekterende tænkning hos eleverne. Strukturen går ud på, at eleverne hver får en seddel med et udsagn (her en talemåde). De skal nu gå rundt mellem hinanden med en hånd i vejret, indtil de "fanger" en klassekammerat, som også har hånden i vejret (en hånd i vejret er et tegn på, at man er "fri" eller "ledig"). På skift læser eleverne nu deres kort op for hinanden og svarer på hinandens kort i iht. den stillede opgave. Derefter bytter de kort og finder en ny makker.

Forklaringer på opgavens talemåder:

	Talemåde	Betydning	Talemåder, der betyder det samme	Hvor stammer talemåden fra
1	Gå agurk	Gå amok	Gå bananas Få ens blod i kog Flyve i flint Få et føl på tværs Køre op i en spids Se rødt	Talemåden refererer ikke til smagen. Talemåden findes kun på dansk, og er udviklet fra udtrykket at gå bananas, fordi de to madvarer har samme form. Man ved ikke, hvorfor udtrykket er sådan.
2	Bide i det sure æble	Går i gang med noget ubehageligt, man ikke har lyst til.	Sluge en kamel	Talemåden refererer til æblets smag, da disse kan være sure/syrlige, og derved ikke er så rare at bide i. Oprindeligt skulle æblets sure smag fjerne fokus fra noget andet træls, men nu forstås talemåden som, at det er selve æblets sure smag, der er ubehagelig.
3	En sur citron	En, der er meget sur.	-	Talemåden refererer til citronens sure smag, som et billedligt udtryk på det at være sur. Talemådens oprindelse kendes ikke.
4	Ved den sødeste grød	Man mener det, man siger.	Sikkert som amen i kirken Det kan du bande på Hånden på hjertet	Talemåden refererer ikke til smagen. Oprindelsen kendes ikke.
5	Gå til makronerne	Gå til den. Tage ordentligt fat.	Gå til biddet Få fingeren ud Give den gas Give den en spand kul	Talemåden refererer ikke direkte til makronernes smag, men forbindes med at nå ned til makronerne i en dessert, som æblekage eller trifli. Det bliver et billedligt udtryk for at komme frem til det solide/at gå i gang med det væsentlige/gå til det, der betyder noget/smager bedst. Oprindelsen kendes ikke.
6	Gøre kål på noget	Tage det sidste. Få noget til at holde op.	At få bugt med noget	Talemåden refererer ikke til kålens smag. Talemåden er kendt fra 1700-tallet, hvor kål var fattigmandsspise og altid tilgængeligt. Derfor var det helt slut med mad, når kålen var spist op. Så havde man klaret alt, hvad der var.
7	Hård banan	En, der er hård og ufølsom. Bruges ironisk om en person, der gerne vil være sej, men ikke er det.	En hård negl Hård nyser Tung dreng	Talemåden refererer ikke til bananens smag (måske mere til dens konsistens.) Talemådens oprindelse kendes ikke.
8	Klare ærterne	Ordne en sag. løse et problem.	Klare pynten Klare skærene Klare paragrafferne	Talemåden refererer ikke til ærternes smag. Før i tiden tørrede man ærter. Det var ret besværligt at få kogt de tørrede ærter igennem - og derfor noget, der tog lang tid at klare. Men når de var klaret, kunne man komme videre og klare resten.

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Smag

Smag og sansning kan være med til at skabe læring. Nedenstående er forskellige inspirationstekster, som beskriver, hvordan læring og smag kan hænge sammen. Dette materiale bygger på disse anskuelser, og skal forstås i lyset af disse.

Inspirationstekster:

Kilde: Smag (tænkepauser) af Susanne Højlund:

Ordenes smag

Mmm … uhmm … ahhh … aaad. Sødt, surt, salt, bittert og umami. Noter af lakrids, mødding og blåbær eller bare smagen af min mormors kolonihave. Så forskellig kan vi beskrive smag.

Smagen har ikke blot et sprog. Sproget har også smagen indbygget. Hvis jeg har en bitter smag i munden, behøver det ikke at betyde, at jeg netop har spist et slåenbær. Ligesom det søde liv ikke altid handler om kageprogrammer på tv, men kan henvise til et liv i luksus og uden bekymringer.

Vores erfaringer med smag er gennem århundreder blevet metaforer, der skaber billeder, forestillinger og forventninger – ikke blot til mad, men også til andre mennesker, deres følelser og tilstand. Sure ansigter, bitre erfaringer, søde smil og salte tårer er alle vendinger, der låner fra smagens verden (Citat s. 27-28).

Kilde: Smag for livet (http://www.smagforlivet.dk/materialer/sensorik)
Klik her for at åbne tekst om sensorik i pop-up-vindue her i app'en.

Kilde: Mod en smagspædagogik af (Skriftserie om smag) af Leer & Wistoft (http://www.smagforlivet.dk/content/download-skriftserien-smag):

Smagen kan også åbne og forstærke den humanistiske erkendelse. Det er fx en af de bærende pointer i bogen Livretter (Thrane og Eriksen, 2014). Denne bog er et forsøg på at åbne gymnasieelevers øjne for mad i litteratur, billedkunst og populærkultur. Et centralt pædagogisk argument er, at betoning af sansning i arbejdet med disse kulturelle tekster styrker elevernes erkendelsesevne. Et eksempel på dette er følgende enkle øvelse, som befinder sig i slutningen af et kapitel, hvor forskellige eksempler på litterære smagsbeskrivelser er blevet præsenteret:

Øvelse (20 min.): Sans og beskriv et æble

Denne skriveøvelse træner din evne til lade dine sanser (syns-, lugte-, føle-, høre- og smagssans) guide din skrivning. (Rekvisitter: Æbler) Første skrivning (5 min) Tag dit æble og kig rigtig godt på det, vend og drej det, snus til det. Tænk over, hvad det egentlig er for en størrelse. Nedskriv derefter dine tanker til en kort, men præcis tekst. Anden skrivning (15 min) Forestil dig æblets smag og konsistens, nyd, at du skal til at spise denne frugt. Tag så endelig en bid af dit æble og læg mærke til, hvordan det smager, lyder, dufter,

fornemmes i munden. Nedskriv atter en kort tekst, hvor du søger så præcist som muligt at beskrive oplevelsen, så den er bevaret på skrift. Læs afslutningsvis dine tekster op for din sidekammerat, som gør det samme for dig. Diskuter jeres teksters sprog og indhold? Er der kommet nogle gode eller overraskende pointer frem? Har I fået alle sanser i spil?"

(Thrane & Eriksen 2014, 25)

Dette er et eksempel på, hvordan man med enkle midler kan få børn til at reflektere aktivt over, hvordan vi beskriver smag, og denne refleksion udbygges og bestyrkes via sansningen. Udgangspunktet er altså den individuelle oplevelse, som både kan bringes i dialog med de store litterære mestre og med sidemanden. Inddragelse af æblet og selve æblesmagningen bruges til at gøre den store litteratur konkret, kropslig og nærværende. Smagssansen underbygger således det intellektuelle arbejde. Målet med undervisningen er på én gang klart defineret gennem en velstruktureret serie af opgaver, og samtidig skabes der masser af plads for den enkelte elevs smag og stemme. Den pædagogiske aktivitet er ikke bundet op på, om eleven kan lide æblet. Hvis dette var tilfældet, bliver opgaven en øvelse i at beskrive afsmag og afsky. Det centrale er, at sanseapparatet sættes i spil og inddrages i en intellektuel aktivitet. Øvelsen er altså det absolut modsatte af en lydiggørelse af tungen. Skriveøvelsen åbner for at forholde sig til og få bevidsthed om sine egne sanser, samt engagere sig i en dialog om muligheden og umuligheden af at sætte ord på smag.

Kopiark

Kopiark:

Kopiark 1 - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2a - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2b - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2c - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2d - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2e - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2f - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2g - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 2h - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf
Kopiark 3 - Forløb_Smag på talemåderne - Aktivitet_Smag på sprogets udvikling.pdf

Kopiark 1 – Quiz og byt-kort

– Print og klip ud til eleverne.

At bide i det sure æble	At klare ærterne
At være en sur citron	At gå til makronerne
Ved den sødeste grød	At være en hård banan
At gå agurk	At gøre kål på noget

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

SMAG for LIVET

Kopiark 2a – Værksted 1: At gå agurk

– Diskutér i gruppen talemåden "At gå agurk". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At gå agurk betyder noget i retning af:

at gå amok og opføre sig på en vanvittig måde

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, at talemåden har fået den betydning, den har?

Smag på agurken på bordet…

Hvordan smager en agurk egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af agurken hænge sammen med talemåden "at gå agurk"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Har agurker en "vanvittig" smag, som minder jer om at gå amok?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

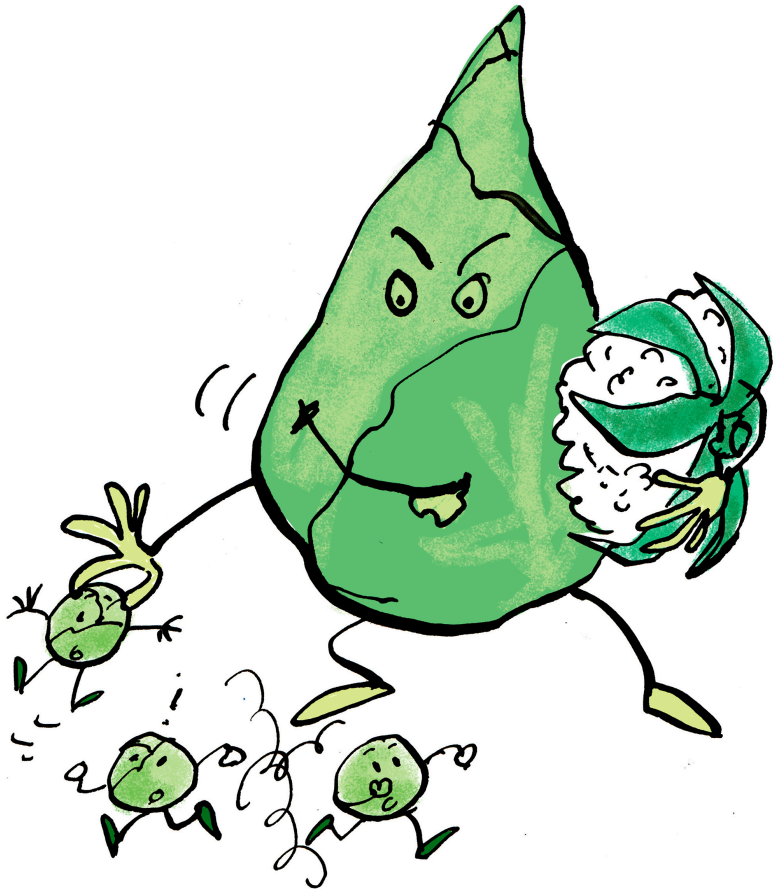
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2b – Værksted 2: At gøre kål på noget

– Diskutér i gruppen talemåden "At gøre kål på noget". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At gøre kål på noget betyder noget i retning af:

'at tage det sidste af noget' eller 'at få noget til at holde op'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, at talemåden har fået den betydning, den har?

Smag på kålen på bordet…

Hvordan smager kål egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af kålen hænge sammen med talemåden "at gøre kål på noget"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Er det, fordi man har lyst til at spise al kålen, fordi den smager godt?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

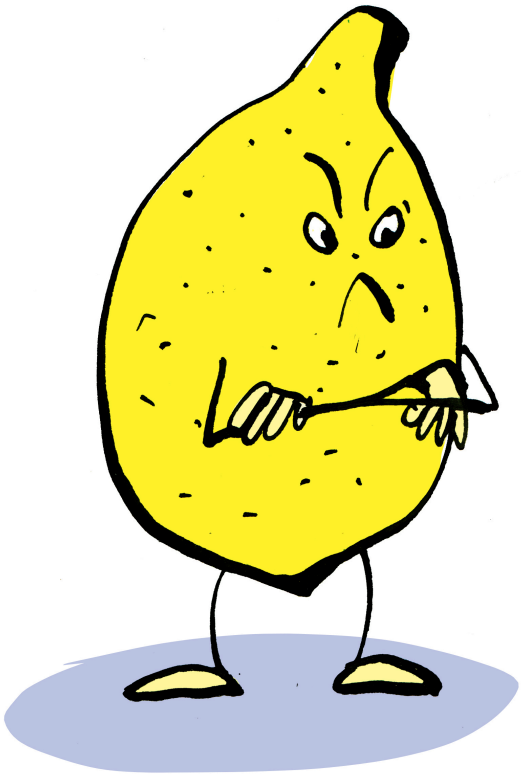
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2c – Værksted 3: En sur citron

– Diskutér i gruppen talemåden "En sur citron". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At være en sur citron betyder noget i retning af:

'at være i meget dårligt humør'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, at talemåden har fået den betydning, den har?

Smag på citronen på bordet…

Hvordan smager en citron egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af citronen hænge sammen med talemåden "at være en sur citron"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Bliver man sur, når man smager på en citron?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

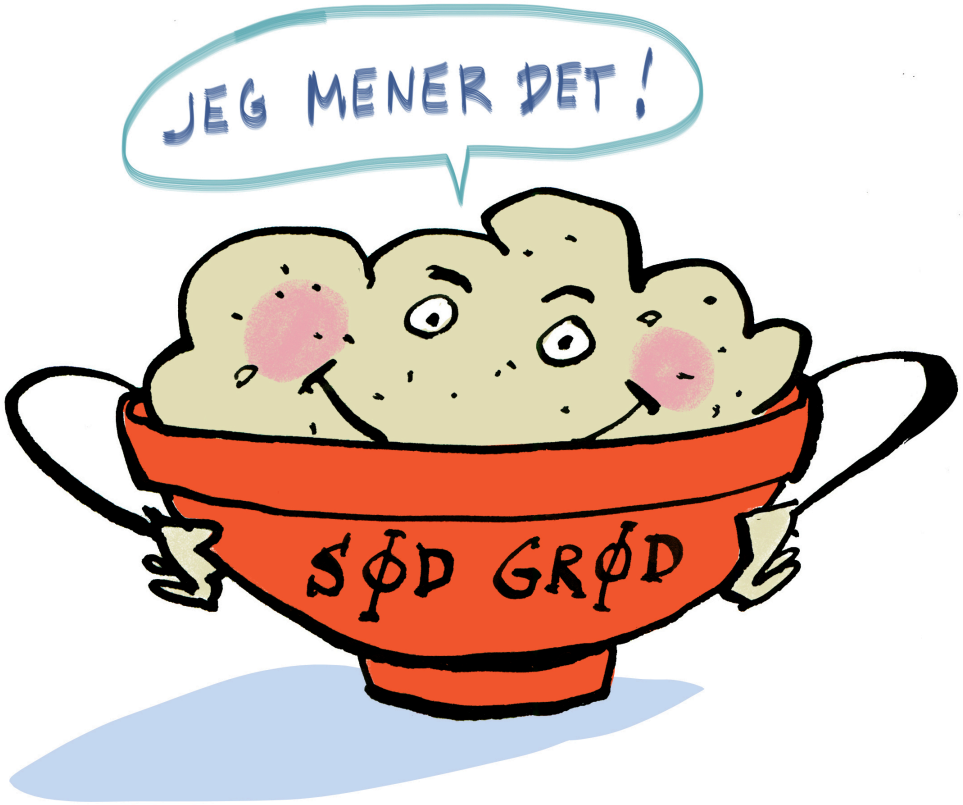
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2d – Værksted 4: Ved den sødeste grød

– Diskutér i gruppen talemåden "Ved den sødeste grød". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

Ved den sødeste grød betyder noget i retning af:

at understrege at man 'mener det, man siger'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, at talemåden har fået den betydning, den har?

Smag på grøden på bordet…

Hvordan smager grøden egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af grøden hænge sammen med talemåden "ved den sødeste grød"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Siger man, hvad man mener, når man smager på noget sødt?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

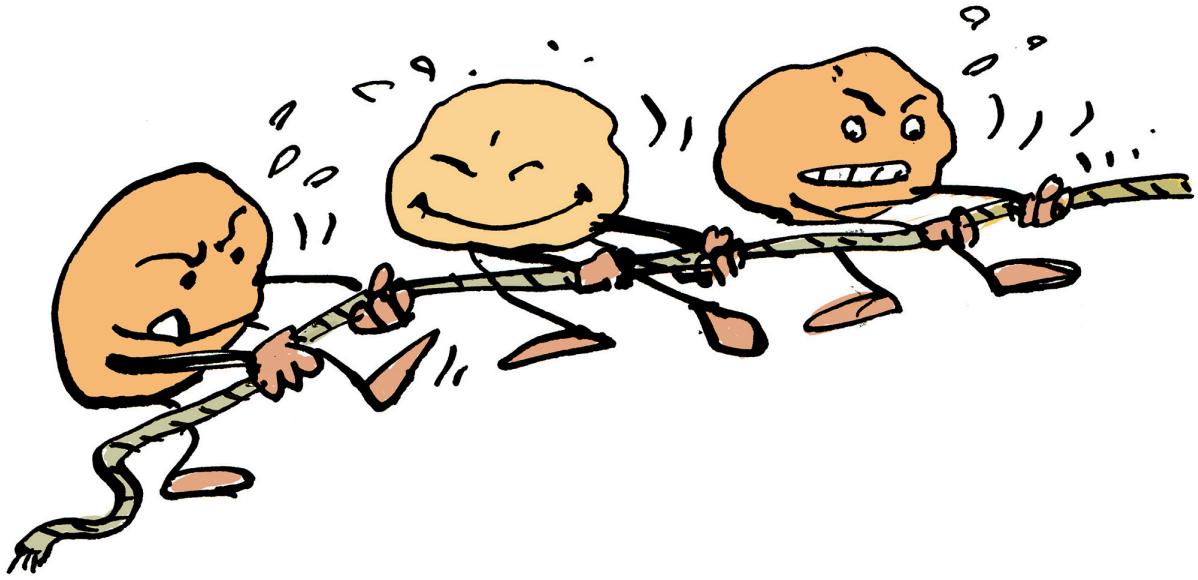
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2e – Værksted 5: At gå til makronerne

– Diskutér i gruppen talemåden "at gå til makronerne". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At gå til makronerne betyder noget i retning af:

'at gå til den' eller 'at tage ordentligt fat'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, har talemåden fået den betydning, den har?

Smag på makronerne på bordet…

Hvordan smager makronerne egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af makronerne hænge sammen med talemåden "at gå til makronerne"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Bliver man stærk af at spise makroner?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2f – Værksted 6: At klare ærterne

– Diskutér i gruppen talemåden "at klare ærterne". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At klare ærterne betyder noget i retning af:

'at klare det hele' eller 'at tage sig af tingene'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, har talemåden fået den betydning, den har?

Smag på ærterne på bordet…

Hvordan smager ærterne egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af ærterne hænge sammen med talemåden "at klare ærterne"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Er det, fordi ærter er hurtige at spise/klare?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2g – Værksted 7: At være en hård banan

– Diskutér i gruppen talemåden "at være en hård banan". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At være en hård banan betyder noget i retning af:

'at tro at man er sej'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, har talemåden fået den betydning, den har?

Smag på bananen på bordet…

Hvordan smager bananen egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af bananen hænge sammen med talemåden "at være en hård banan"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Er det, fordi bananer smager godt eller er seje at tygge på?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

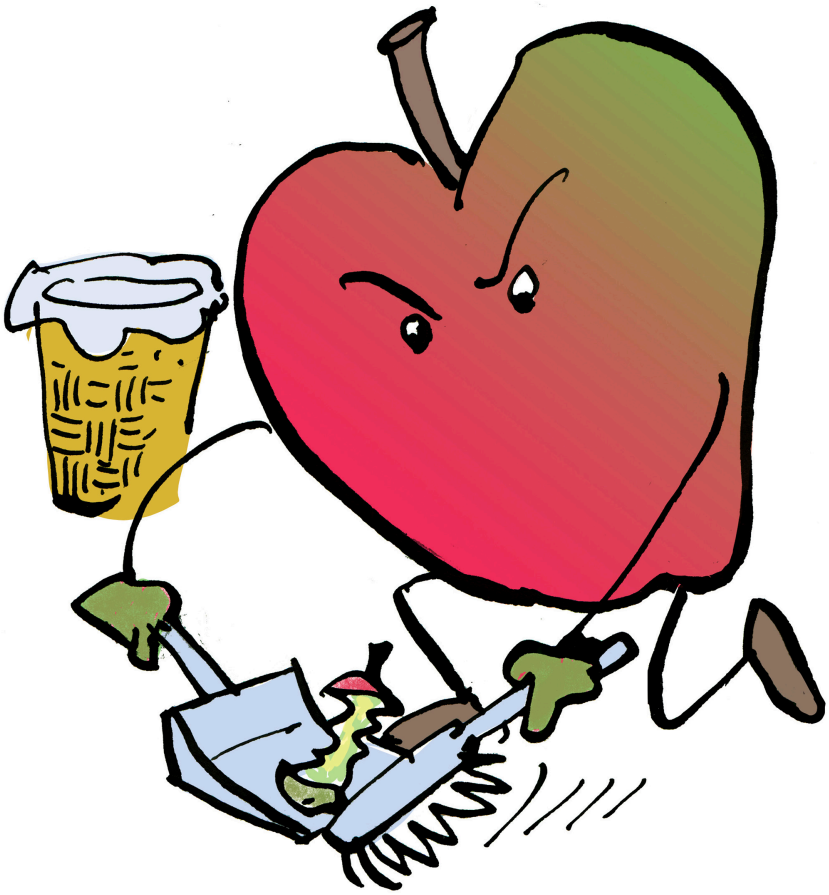
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

Kopiark 2h – Værksted 8: At bide i det sure æble

– Diskutér i gruppen talemåden "at bide i det sure æble". Brug spørgsmålene under tegningen til at få gang i jeres snak. Skriv evt. jeres svar og overvejelser ned på et stykke papir.

At bide i det sure æble betyder noget i retning af:

'at gøre noget, man helst vil undgå'

@ *Illustration af Annette Carlsen*

Hvorfor, tror I, har talemåden fået den betydning, den har?

Smag på æblet på bordet…

Hvordan smager et æble egentlig? Prøv at beskrive smagen med 3 tillægsord.

Kan smagen af æblet hænge sammen med talemåden "at bide i det sure æble"? Hvis ja: hvordan? Hvis nej: hvorfor ikke? Er det, fordi æbler er sure?

Kender I andre talemåder, der betyder det samme?

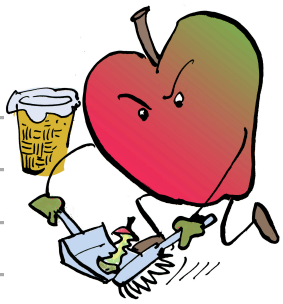
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

SMAG for LIVET

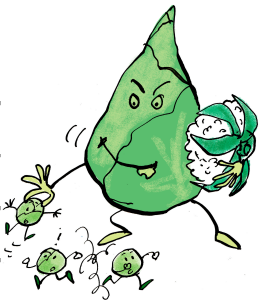
Kopiark 3 – Tanker om talemåderne

– Skriv dine og gruppens tanker ned ved de enkelte værksteder.

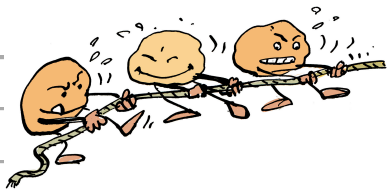
At bide i det sure æble.

At gøre kål på noget

At gå til makronerne

At være en hård banan

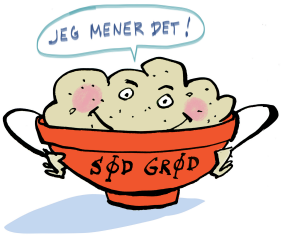
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

SMAG for LIVET

At gå agurk

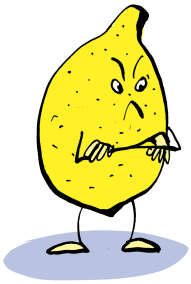
Ved den sødeste grød

At klare ærterne

At være en sur citron

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv